

Exposició: Pinazo en la Col·lecció de l'IVAM

**IVAM Institut Valencià d'Art Modern
17 juliol 2008 - 18 gener 2009**

Organitza: Institut Valencià d'Art Modern

Comissari: Javier Pérez Rojas

L'IVAM posseïx la col·lecció pública més important d'obres de l'artista Ignacio Pinazo, considerat el mestre més representatiu de la primera modernitat plàstica valenciana. Els fons del museu reunixen cent pintures i més de sis-cents dibuixos de l'artista i gran part d'este conjunt és donació de la família Pinazo.

L'exposició que ara es presenta oferix una nova visió de la seua obra i consta d'una selecció de 49 pintures i 14 dibuixos ordenats temàticament i cronològicament que il·lustren l'evolució d'un dels artistes decisius del període de transició entre el segle XIX i el XX. La mostra subratlla el particular salt en solitari de l'artista cap a un conjunt d'investigacions plàstiques que van anticipar molts dels pressupòsits de la pintura moderna espanyola.

PINAZO EN LA COL·LECCIÓ DE L'IVAM

L'últim terç del segle XIX dibuixa un dels capítols més brillants en la història de la pintura valenciana. Durant este període sorgix o es referma un grup de primeres figures que imprimix un nou caire a l'activitat artística i inicia el camí cap a la modernitat. En este context, la figura d'Ignacio Pinazo s'engegantix a mesura que aprofundim en la seua obra i la seua personalitat. Ignacio Pinazo Camarlench (1849-1916) és sense cap dubte un dels millors pintors europeus de la seua època. No obstant, a causa d'una sèrie de circumstàncies, l'atenció historiogràfica i la difusió que fins fa poc se li havia donat no es corresponien amb la magnitud i l'excel·lència de la seua obra. La seua pintura necessita en molts casos d'una certa educació, però atrapa a l'espectador que sap perseverar, i a partir d'este moment adquirix un extraordinari interès a cada nova mirada. D'altra banda, Pinazo va ser un home de tarannà introvertit i meditatund, poc apropiat per a l'aventura i el viatge, de manera que el seu retir a Godella el va privar de la projecció internacional que Sorolla va conquistar molt prompte.

L'extensa i plural creació de Pinazo pot desorientar l'historiador que s'hi acoste amb una visió lineal de la pintura del segle XIX, ignorant les contradiccions i l'heterogeneïtat de l'art d'aquella centúria. En ocasions s'han traçat dos perfils artístics de Pinazo: un el descriu com a autor de pintura realista, més acadèmic i fins a un cert punt complaent amb les exigències d'una clientela ancorada en uns gustos convencionals que podria sentir-se identificada amb les seues pintures d'història i retrats; l'altre el presenta com un artista modern i avantguardista, autor d'una pintura més esbossada, basada en la primacia de la taca lliure i antiacadèmica, que és la que ens desvela al verdader artista i a través de la qual s'aproxima al gust contemporani. No obstant, a pesar de l'atractiu que té hui este tipus de pintura, hem de vore estes realitats com a cares de la mateixa moneda, i difícilment es poden dissociar l'una de l'altra; les dos procedixen d'un mateix tronc, es desenrotllen en paral·lel i s'enriquixen mútuament de les seues experiències, encara que amb posterioritat l'artista, per la seua pròpia dinàmica vital i de caràcter, se senta més identificat amb la pràctica d'esta altra pintura esbossada en la qual triomfen definitivament les seues inquietuds sobre el llenguatge pictòric, i és esta última tendència la que predomina en els fons de la Col·lecció de l'IVAM. Pinazo quasi sempre partix d'un assumpte, d'una experiència visual, d'un fet viscut o quotidià, però enfront de la resta dels seus coetanis valencians, sobretot els de la seua generació, pot transcendir l'anècdota fins a situar-se en els límits d'una pintura pura que es recrea en la seua pròpia substància; pot inclús situar-se aparentment a la vora de l'abstracció, però mai trenca el fil que estableix una relació amb el món d'allò concret. La seua peculiaritat formal i narrativa es concatenen. Pinazo trenca amb la jerarquia de les arts relativitzant el valor dels formats i de les tècniques. La seua pintura és un *continuum* que transporta l'espectador per un univers ple de sensacions que són per a l'artista el camí del coneixement. No es pot parlar de Pinazo com una personalitat escindida, sinó com un autor de realitats integrades. Un artista difícil d'enquadrar, que cultiva tot tipus de gèneres en la pintura i que va lluitar per la seua independència des del seu retir en la localitat de Godella, on hui es conserva la seua Casa Museu.